

Чумак Ганна Миколаївна¹, к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки підприємства та
організації бізнесу

Жидик-Будько Роман Русланович¹, здобувач
4-го курсу ОП «Економіка підприємства»
¹Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця

Chumak Ganna¹, Candidate of Sciences in Economic,
Associate Professor, Associate Professor of Enterprise
Economics and Business Organization Department,
<https://orcid.org/0000-0001-8415-4370>

Zhydyk-Budko Roman¹,
Fourth-Year Student of the Specialty "Enterprise Economics"
¹Simon Kuznets Kharkiv
National University of Economics

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЯК НАПРЯМ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

FORMATION OF AN INNOVATIVE DEVELOPMENT STRATEGY AS A DIRECTION TO INCREASE THE PROFITABILITY OF THE ENTERPRISE

Чумак Г. М, Жидик-Будько Р. Р., Формування
інноваційної стратегії розвитку як напрям
підвищення прибутковості підприємства.
*Український журнал прикладної економіки та
техніки*. 2024. Том 9. № 4. С. 156 – 160.

Chumak G., Zhydyk-Budko R. Formation of an
innovative development strategy as a direction to
increase the profitability of the enterprise. *Ukrainian
journal of applied economics and technology*.
2024. Volume 9. № 4, pp. 156 – 160.

У статті розглянуто процес формування інноваційної стратегії розвитку підприємства як важливого інструмента підвищення його прибутковості. Визначено, що стратегія розвитку має орієнтуватися на сучасні виклики, відповідати вимогам клієнтів і ринку, що, своєю чергою, дозволяє підприємству адаптуватися до змін і забезпечує стабільне підвищення його конкурентоспроможності. Обґрунтовано значення комплексного підходу до розроблення інноваційної стратегії, що включає цілі, місію, аналіз внутрішніх і зовнішніх чинників, прогнозування ринкових тенденцій, оцінювання ресурсів і можливостей підприємства. Представлено поетапний процес розроблення інноваційної стратегії, що передбачає визначення пріоритетів, вибір напрямів розвитку, а також розроблення тактичних та операційних заходів. Підкреслено, що стратегічна орієнтація на інновації дозволяє підприємству не тільки пристосовуватися до ринкових умов, а й проактивно формувати їх, створюючи нові стандарти якості та послуг. Такий підхід сприяє збільшенню ринкової частки та закріпленню лідерських позицій, що в підсумку забезпечує стабільне зростання прибутку в довгостроковій перспективі.

Ключові слова: інновація, стратегія, інноваційна стратегія, стратегія розвитку, прибуток, підприємство.

The article examines forming an innovative strategy for developing an enterprise as an important tool for increasing its profitability. It has been proven that implementing innovative strategies is a key component of the successful development of the enterprise in modern conditions of rapid changes in the external environment and fierce competition. Innovations make it possible to discover new opportunities for creating unique products and optimizing processes, contributing to the company's competitiveness growth. It was determined that the development strategy should focus on modern challenges and meet the requirements of customers and the market, which, in turn, allows the enterprise to adapt to changes and ensures a stable increase in its competitiveness. The importance of a comprehensive approach to developing an innovative strategy, which includes goals, mission, analysis of internal and external factors, forecasting of market trends, and assessment of resources and capabilities of the enterprise, is substantiated. The step-by-step process of developing an innovative strategy is presented, which involves determining priorities, choosing development directions, and developing tactical and operational measures. It is shown that the innovative strategy directly affects the enterprise's profitability, providing the possibility of its sustainable development in dynamic market conditions. In addition, it is stated that the innovative development strategy should consider global trends, such as digital transformation, environmental sustainability, and changes in consumer preferences because these factors directly affect the enterprise's profitability. Enterprises that implement the latest technologies focus on trends, such as digital transformation, environmental sustainability, and changes in consumer preferences, because these factors directly affect the enterprise's profitability. Enterprises that implement the latest technologies and focus on social responsibility can optimize operational processes, reduce costs, and increase productivity, which is positively reflected in financial indicators. In addition, innovative approaches help strengthen the company's positive image, contributing to customer loyalty and expanding sales markets. The article emphasizes that a strategic focus on innovation allows the enterprise to adapt to market conditions and proactively shape them, creating new standards of quality and services. This approach helps to increase market share and consolidate leadership positions, which ultimately ensures stable profit growth in the long term.

Keywords: innovation, strategy, innovation strategy, development strategy, profit, enterprise.

Вступ

В умовах воєнного стану підприємства стикаються з непередбачуваними викликами, які елімінують можливості сталого розвитку та процвітання бізнесу. У цьому контексті створення та впровадження інноваційних стратегій і бізнес-ідей є необхідністю для кожного підприємства для подолання кризових ситуацій і забезпечення стабільності. Враховуючи сучасні виклики, механізм формування інноваційної стратегії розвитку підприємств об'єднує комплекс методів, функцій, засобів і підходів, спрямованих на створення, оптимізацію та вдосконалення ресурсів, що дозволяє підприємствам ефективно впроваджувати інноваційні стратегії розвитку. Основними завданнями цього механізму є забезпечення стабільності, конкурентоспроможності та прибутковості промислових підприємств шляхом

раціонального використання ресурсів, розроблення та впровадження інноваційних рішень, а також підвищення загальної ефективності функціонування. Реалізація цього механізму є надзвичайно важливою для підприємств у сучасному глобалізованому середовищі, де інновації та стратегічний розвиток визначають успіх і сталість.

Інноваційна стратегія є необхідністю для підприємства. Її мета полягає в можливості впровадження заходів для аналізу своїх сильних і слабких сторін і виявленні можливостей і загроз. Особливістю використання інноваційних стратегій є не лише впровадження нових технологій ведення бізнесу, а й раціональне використання ресурсів, яке передбачає їх оптимізацію, а це, своєю чергою, дозволяє управлінню підкріплювати свої стратегічні ініціативи реальними діями та ресурсами.

Теоретико-методичні та організаційні складові управління інноваційним розвитком підприємства знайшли своє відображення в численних роботах науковців, зокрема таких, як: Б. Андрушків, О. Ємельянов, А. Венгер, Н. Гавловська, О. Мащенко, Л. Олейнікова, Л. Тарасенко, О. Ткачук, Т. Чорна, Р. Чумак, Н. Шевчук, О. Шкуренко. Водночас сучасні глобальні та безпекові виклики актуалізують необхідність детального аналізу впливу інноваційних стратегій підприємств в Україні на їх прибутковість та альтернативи розвитку.

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження базових складових і положень формування інноваційної стратегії розвитку підприємства як ефективного напрямку для підвищення прибутковості та забезпечення його сталого зростання в майбутньому. У межах дослідження розглянуто процеси розроблення інноваційних підходів, аналізу внутрішніх і зовнішніх факторів, що впливають на стратегічні рішення підприємства. Особливу увагу приділено визначенню основних напрямів інноваційного розвитку, які дозволяють не лише оптимізувати витрати та покращити продуктивність, але й зміцнити позиції на ринку, забезпечуючи довгострокову конкурентоспроможність.

Виклад основного матеріалу дослідження

На початку дослідження необхідно провести аналіз таких важливих понять, як «інновація» та «стратегія».

На думку практиків та теоретиків [1, 2], саме інновації в сучасних умовах господарювання становлять переважний напрям під час реалізації стратегії розвитку, що стають наслідком зростання вартості підприємства та переходу на нову модель дій, оскільки інноваційні процеси на підприємстві пов'язані з якісно змінними та забезпечують технологічну основу конкурентної переваги.

Згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність» [3], під інноваціями треба розуміти новостворені (застосовані) і (або) удосконалені конкурентоздатні продукцію, послуги або технології чи організаційно-технічні рішення, що мають виробничий, адміністративний, комерційний або інший характер. Саме завдяки останнім досягається істотне поліпшення структури та якості виробництва і (або) соціальної сфери.

Варто погодитись з О. Ткачук, що розвиток будь-якого підприємства пов'язаний з формуванням ним у сучасних умовах стратегічних напрямів діяльності, які мають інноваційний характер, тобто ґрунтуються на нововведеннях [3, с. 156]. Отже, інноваційну діяльність у всьому світі визнають головним чинником, що забезпечує конкурентоспроможність як окремих компаній, так і економіки держави загалом. Вона відіграє важливу роль на місцевому, регіональному та національному рівнях, оскільки сприяє досягненню конкурентної переваги, яку легше утримати, порівняно з перевагою, заснованою на ціні.

Слово «стратегія» походить з давньогрецької мови і буквально означає «містечко управління». Спершу цей термін широко використовували у військовій сфері. Американський учений І. Ансофф, один з основоположників теорії стратегічного менеджменту, підкреслював важливість стратегії для ефективного управління підприємством. Він довів, що підприємства, які не мають чіткої та керованої стратегії, приречені на зникнення, а у тих, кому вдається вижити, стратегічне управління стає обов'язковим.

На сьогодні нема загальноприйнятого стандарту та позиції щодо змісту стратегії та її структури, що почасти пояснюють особливостями видів діяльності та множинністю самих стратегій. Це підтверджує неоднозначність і складність трактування сутності цього поняття. Розглядаючи та вивчаючи думки вчених, робимо висновок, що єдиного тлумачення такої категорії, як «стратегія», не існує. Науковці акцентують увагу на різних складових у визначенні, яке б повністю характеризувало цей термін. У табл. 1 наведено аналіз трактувань сутності поняття «стратегія» за сукупністю змістовних ознак.

Стратегію підприємства вважають одним з основних понять у сфері стратегічного менеджменту. Багато науковців запропонувало різні визначення терміна «стратегія». З цих визначень можна дійти висновку, що стратегія – це елемент стратегічного менеджменту, який дає змогу підприємству досягати визначених цілей, забезпечувати свою конкурентоспроможність на ринку та створювати умови для успішної роботи в умовах жорсткої ринкової конкуренції.

Кожна організація, щоб стабільно працювати в майбутньому, повинна мати чітко встановлені цілі. Це зобов'язує керівників до глибокого розуміння сутності стратегії, використання методів стратегічного управління та розроблення стратегічних планів. Таким чином, стратегія має змінюватися і адаптуватися до нових умов як зовнішнього, так і внутрішнього середовища.

Кожна організація, щоб стабільно працювати в майбутньому, повинна мати чітко встановлені цілі. Це зобов'язує керівників до глибокого розуміння сутності стратегії, використання методів стратегічного

управління та розроблення стратегічних планів. Таким чином, стратегія має змінюватися і адаптуватися до нових умов як зовнішнього, так і внутрішнього середовища.

Стратегію підприємства також розглядають як комплексний план можливої поведінки в умовах неповної інформації щодо майбутнього розвитку середовища та бізнесу. Вона охоплює формулювання місії, визначення довгострокових цілей, а також встановлення шляхів і правил ухвалення рішень для оптимального використання стратегічних ресурсів, сильних сторін і можливостей, усунення слабкостей і захисту від зовнішніх загроз задля досягнення майбутньої прибутковості.

Таблиця 1. Аналіз трактувань сутності поняття «стратегія»

№ з/п	Автор	Змістовні ознаки сутності стратегії підприємства
1	С. Клименко [5]	Довгостроковий план підприємства; якісно визначений напрям розвитку; система взаємовідносин усередині підприємства; регулювання сфери, засобів і форми діяльності; позиція у зовнішньому середовищі; спрямованість на систему цілей.
2	Ю. Погорелов [6]	Безупинний процес зміни станів підприємства; штучно розроблена або природна програма; підприємство як складна система; нові властивості, характерні риси та якості; розкриття та можливість реалізації нових можливостей.
3	В. Македон [7]	Головний напрям діяльності підприємства; розроблений керівництвом план; стратегічні цілі, завдання і напрями діяльності підприємства; досягнення ефективних показників роботи і бажаних результатів.
4	В. Кобелев і Ю. Захарченко [8]	Постійне коригування дій; комплекс взаємопов'язаних заходів; спрямованість на досягнення цілей; учасники процесу формування стратегії; процес забезпечення ефективного функціонування; короткострокова і довгострокова перспективи.
5	А. Томпсон і А. Стрікленд [9]	План підприємства; формування місії, що трансформується у цілі; підтримка делегованих завдань відповідальним особам.
6	П. Брін, Ю. Голтвянська [10]	Побудова системи управління бізнесом; ефективність діяльності; прибутковість і конкурентоспроможність.

Джерело: сформовано автором на основі [5-10].

- 1) невизначеністю і різноманітністю можливих шляхів досягнення визначених цілей;
- 2) неможливістю здійснення точного планування, що вимагає орієнтації виключно на прогнози та очікування;
- 3) необхідністю подолати опір, як у сфері економічних відносин, так і серед інтересів усіх учасників процесу.

Процес розроблення конкурентної стратегії охоплює кілька послідовних етапів, серед яких: а) місія підприємства – це початковий крок у створенні стратегії, який передбачає визначення основної мети та призначення компанії; б) цілі підприємства – на цьому етапі керівництво визначає конкретні цілі та завдання відповідно до місії, які підприємство прагне досягти; в) оцінювання та аналіз зовнішнього середовища – для обґрунтування стратегії необхідно провести комплексний аналіз середовища, зокрема оцінити всі зовнішні фактори, що можуть впливати на діяльність компанії; г) управлінський аналіз сильних і слабких сторін – разом з аналізом зовнішнього середовища оцінюють внутрішні сильні та слабкі сторони підприємства, щоб визначити, які переваги можна використати, а які слабкості потребують удосконалення; д) аналіз стратегічних альтернатив – на цьому етапі розглядають різні варіанти стратегій, які можуть допомогти підприємству досягти поставлених цілей [11].

В основі розроблення інноваційної стратегії лежать управлінські рішення стратегічного характеру, які: спрямовані на майбутнє та враховують постійні зміни в зовнішньому середовищі; потребують залучення значних матеріальних ресурсів і широкого використання інтелектуального потенціалу; відрізняються гнучкістю, здатністю адаптуватися до ринкових умов; беруть до уваги зовнішні чинники, які організація не може контролювати [12, с. 86].

Правильно обрана стратегія є ключем до успіху інноваційної діяльності підприємства. В умовах трансформаційної економіки, яка характеризується щораз більшою конкуренцією та агресивністю зовнішнього середовища, підприємство може опинитися в критичній ситуації, якщо не зможе вчасно передбачати зміни та адекватно на них реагувати [13, с. 40].

Щоб підвищити ефективність роботи підприємства, інноваційна діяльність має забезпечити:

- повне і своєчасне задоволення потреб ринку;

Зважаючи на викладене, зазначимо, що інноваційна стратегія розвитку має формуватися під конкретні завдання для кожного підприємства окремо. Варто зазначити, що відомі стратегії базуються не на меті компанії, а на діяльності у сфері економічних відносин.

Важливим фактором для досягнення сталого розвитку та конкурентоспроможності в складних умовах існування є здатність підприємств адаптуватися до змін і розвивати інноваційну стратегію. Під час воєнного стану ці фактори набувають особливої актуальності, адже ефективний інноваційно-стратегічний механізм сприяє швидшому відновленню завдяки реалізації інноваційних проєктів і забезпеченню стабільності в складних умовах. На практиці складність у впровадженні інноваційної діяльності на будь-якому підприємстві може бути часто зумовлена його циклічним характером (реалізація одного нововведення неминуче приводить до появи нових), високим рівнем ризику та неможливістю однозначно та заздалегідь точно прогнозувати результати.

Додатково треба зазначити, що інноваційна діяльність характеризується низкою специфічних рис:

– конкурентоспроможність за якістю продукції та ефективністю виробництва, досягнення балансу між стабільністю (управління традиційною технологією) та впровадженням нових технологій. Водночас зберігаючи традиційні технології, частину ресурсів варто спрямовувати на освоєння нових технологій, тим самим диверсифікуючи технічний арсенал;

– ефективність у різноманітності інновацій і гнучке пристосування до еволюційних і радикальних змін. Важливо забезпечувати одночасне управління поступовими технологічними нововведеннями та програмний підхід до радикальних інновацій;

– налагодження взаємодії між внутрішніми та зовнішніми елементами системи розвитку, зокрема через ефективну інформаційну систему про ринок нововведень, відбір проєктів з альтернативних варіантів і досягнення взаємної зацікавленості.

Інноваційний розвиток забезпечує інноваційне зростання як продукування конкурентних переваг і забезпечення отримання інноваційного прибутку. Тож основною внутрішньою метою підприємств, що функціонують у ринковій економіці, є максимізація прибутку, який є основним чинником їхньої економічної стійкості. У цьому контексті інноваційна діяльність грає вирішальну роль. Розроблення нових технічних і організаційно-технологічних рішень, а також удосконалення основних принципів управління з урахуванням специфіки вітчизняного ринку створюють умови для масштабної модернізації процесів відтворення на підприємствах і дають додатковий поштовх для економічного зростання. Постійне оновлення технологій і техніки перетворює інноваційний процес на важливу умову виробництва конкурентоспроможної продукції, що дозволяє підприємствам займати і зберігати свої позиції на ринку, підвищувати продуктивність і забезпечувати ефективну діяльність. Якщо інноваційні підприємства отримують доходи, мають розвиток і продовжують свою діяльність, зокрема завдяки впровадженню ефективних управлінських рішень у сфері керування собівартістю та ціною інноваційних продуктів, вони здобувають також позитивний фінансовий результат у формі прибутку.

Збільшення операційного прибутку підприємства завдяки інноваційній діяльності має становити суму таких показників, а саме: 1) приріст операційного прибутку у звітному році, порівняно з базовим, завдяки виготовленню нових інноваційних видів продукції, водночас не припиняється виробництво інших видів продукції, які випускали у базовому році; 2) приріст операційного прибутку у звітному році, порівняно з базовим, отриманий завдяки переходу на нові інноваційні види продукції, виробництво яких потребує зупинки деяких видів продукції, що виробляли раніше; 3) приріст операційного прибутку, отриманий від часткового виробництва певних видів продукції, що виготовляли у базовому році, використовуючи інноваційні технології, водночас іншу частину продукції продовжують виготовляти за старими технологіями; 4) приріст прибутку у звітному році, порівняно з базовим, завдяки переходу на інноваційні технології для виготовлення продукції, яку виробляли у базовому році, замість традиційних методів; 5) приріст операційного прибутку, що виникає завдяки впровадженню маркетингових, організаційних та управлінських інновацій [14].

Отримання інноваційного прибутку підприємством підвищує його привабливість для інвестицій та значно розширює можливості фінансування інноваційного розвитку. В цілому аналіз структури та складу прибутку інноваційного підприємства сприяє вдосконаленню механізму фінансування та оптимізації витрат для ефективного розвитку.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Підсумовуючи, слід підкреслити, що формування інноваційної стратегії розвитку підприємств є не просто необхідною, а ключовою складовою сучасного бізнес-середовища, оскільки містить інструменти та методологію ефективного управління змінами, адаптації до нових умов та розвитку конкурентних переваг, а інноваційна стратегія визначається як довгостроковий, якісно визначений напрям розвитку підприємства та відповідна модель дій, яка спрямована на формування його позиціонування на ринку шляхом задоволення потреб споживачів та досягнення поставлених цілей. Крім того, важливим аспектом інноваційної стратегії є її здатність генерувати нові ідеї та рішення, що можуть суттєво поліпшити продуктивність і якість продуктів чи послуг. Впровадження таких стратегій дозволяє підприємствам не лише ефективно конкурувати, але й активно впливати на формування нових галузевих стандартів.

Отже, ефективна реалізація інноваційної стратегії забезпечує не лише підвищення прибутковості підприємства, але й його стійкість у умовах змінного ринкового середовища. Вона стає основою для створення стійких відносин із клієнтами, що, в свою чергу, сприяє підвищенню їхньої лояльності та залученню нових споживачів. Таким чином, інноваційна стратегія розвитку підприємства є важливим елементом, що забезпечує його успіх і сталість у майбутньому.

Література

1. Шкуренко О., Чорна Т. Інноваційна стратегія розвитку підприємства в умовах адаптації до сучасних викликів. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка*. 2023. Вип. 16 (32).
2. Ткачук О. М. Сучасне удосконалення інноваційної діяльності підприємства. *Економіка і організація управління*. № 4 (40). 2020. С. 90-99. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2020.4.9>.
3. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4 липня 2002 р. № 40-IV (із змінами та доповненнями № 2849-IX від 13.12.2022 р.). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
4. Таран-Лала О.М., Сухорук К.В. Особливості стратегічного управління підприємством. *Економіка та суспільство*. Вип. 25. 2021. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-66>.

5. Клименко С. М., Шевчук Н. В. Теоретичні аспекти адаптивності за сучасних умов діяльності підприємств. *Інноваційна економіка*. 2018. № 3-4. С. 54-59. <http://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/264>.
6. Погорелов Ю.С. Способи розвитку підприємства: умови та результативність використання. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2017. № 1. С. 76–84. <https://economics.net.ua/ejopu/2017/No1/76.pdf>.
7. Македон В.В. Розробка стратегії розвитку промислового підприємства. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. Вип. 1(1). С. 369–373. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Траєiv_2013_1_1_81.
8. Кобєлев В.М., Захарченко Ю.В. Теоретичні та методологічні основи формування стратегії розвитку підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2013. Вип. 42. С. 297–303.
9. Thompson A. et al. *Crafting & executing strategy. The quest for competitive advantage: Concepts and cases*. McGraw-Hill Education. 2013.
10. Брін, П., Голтвянська, Ю. Стратегія розвитку підприємства: сутність та класифікація. *Підприємництво та інновації*, 2021. Вип. 21, С. 31-34. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/21.5>.
11. Гавловська, Н. І., Тарасенко, Л. О., Чумак, Р. Є., Венгер, А. П. Теоретичні аспекти стратегування у реалізації інноваційного розвитку підприємства. 2024. *Development Service Industry Management*, Вип. 2, С. 26–30. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6\(4\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6(4)).
12. Андрушків Б. М., Олейнікова Л. Г., Мащенко О. В. Економічна безпека підприємств на засадах формування інноваційної політики // *Актуальні проблеми економіки*. № 4 (262), 2023. С. 83-90. DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2023-1-262-83-90>.
13. Черкасова Т.І., Стоянова Н.О. Економічний розвиток агропідприємства України. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 28 (2). С. 38-42. http://bses.in.ua/journals/2018/28_2_2018.pdf.
14. Ємельянов О. Ю. Інноваційний розвиток підприємств: сутність, послідовність оцінювання та перешкоди на його шляху. *Ефективна економіка*, 2020. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.11.7>.

References

1. Shkurenko, O., & Chorna, T. (2023). Innovative strategy for enterprise development in the context of adaptation to contemporary challenges [Innovative strategy for enterprise development in the context of adaptation to modern challenges]. *Adaptive Management: Theory and Practice. Series Economics*, 16(32). [https://doi.org/10.33296/2707-0654-16\(32\)-10](https://doi.org/10.33296/2707-0654-16(32)-10).
2. Tkachuk, O. M. (2020). Modern improvement of innovative activity in enterprises [Modern improvement of innovative activity in enterprises]. *Economics and Organization of Management*, №4(40), pp. 90-99. <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2020.4.9>.
3. On innovative activity (2002, July 4). Law of Ukraine No. 40-IV (with amendments and additions No. 2849-IX of December 13, 2022) [On innovative activity: Law of Ukraine of July 4, 2002 No. 40-IV (with amendments and additions No. 2849-IX of December 13, 2022)]. Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
4. Taran-Lala, O. M., & Sukhoruk, K. V. (2021). Features of strategic management in enterprises [Features of strategic management in enterprises]. *Economics and Society*, 25. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-66>.
5. Klymenko, S. M., & Shevchuk, N. V. (2018). Theoretical aspects of adaptability in contemporary enterprise operations [Theoretical aspects of adaptability in contemporary enterprise activities]. *Innovative Economics*, № 3-4, pp. 54-59. <http://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/264>.
6. Pohorelov, Y. S. (2017). Methods of enterprise development: conditions and effectiveness of their implementation [Methods of enterprise development: conditions and effectiveness of their use]. *Economic Journal of Odesa Polytechnic University*, № 1, pp. 76–84. Available at: <https://economics.net.ua/ejopu/2017/No1/76.pdf>.
7. Makedon, V. V. (2013). Development of an industrial enterprise strategy [Development of an industrial enterprise strategy]. *Theoretical and Practical Aspects of Economics and Intellectual Property*, № 1(1), pp. 369–373. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Траєiv_2013_1_1_81.
8. Koblelev, V. M., & Zakarchenko, Y. V. (2013). Theoretical and methodological foundations of enterprise strategy formation [Theoretical and methodological foundations of enterprise strategy formation]. *Bulletin of Transport and Industry Economics*, № 42, pp. 297–303.
9. Thompson, A., Strickland, A. J., & Gamble, J. E. (2013). *Crafting & Executing Strategy: The Quest for Competitive Advantage: Concepts and Cases* [Crafting & executing strategy: The quest for competitive advantage: Concepts and cases]. McGraw-Hill Education.
10. Brin, P., & Holtvjanska, Y. (2021). Enterprise development strategy: essence and classification [Enterprise development strategy: essence and classification]. *Entrepreneurship and Innovations*, № 21, pp. 31-34. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/21.5>.
11. Havlovska, N. I., Tarasenko, L. O., Chumak, R. Y., & Venger, A. P. (2024). Theoretical aspects of strategic planning in implementing innovative enterprise development [Theoretical aspects of strategic planning in implementing innovative enterprise development]. *Development Service Industry Management*, № 2, pp. 26–30. [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6\(4\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6(4)).
12. Andrushkiv, B. M., Olejnikova, L. H., & Mashchenko, O. V. (2023). Economic security of enterprises based on the formation of innovation policy [Economic security of enterprises based on the formation of innovation policy]. *Actual Problems of Economics*, № 4(262), pp. 83-90. <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2023-1-262-83-90>.
13. Cherkasova, T. I., & Stoyanova, N. O. (2018). Economic development of agricultural enterprises in Ukraine [Economic development of agricultural enterprises in Ukraine]. *Black Sea Economic Studies*, № 28(2), pp. 38-42. Available at: http://bses.in.ua/journals/2018/28_2_2018.pdf.
14. Yemelyanov, O. Yu. (2020). Innovative development of enterprises: essence, evaluation sequence, and obstacles [Innovative development of enterprises: essence, sequence of evaluation, and obstacles]. *Effective Economics*. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.11.7>.

Стаття надійшла до редакції 05.10.2024 р.